

بسم الله الرحمن الرحيم
خلاصه خطبه جمعة

حضرت امير المؤمنين سيدنا ميرزا مسرور احمد ايدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز خلیفۃ پنجم حضرت مسیح موعود و امام مہدی علیہ السلام در 13 دسامبر ۲۰۱۹ مصادف با 22 آذر ۱۳۹۸ در بیت المبارک، تلفرد، بریتانیا خطبه جمعه ایراد فرمودند کہ با تراجم در زبان های مختلف بر مسلم تیلیویزین احمدیہ بین المللی زندہ پخش شد. حضور انور فرمودند . «در خطبه گذشته ذکر خیر حضرت ہلال بن امیہ را بیان می‌کردم و در ضمن آن صحبت از غزوه تبوک ہم بہ میان آمد. حضرت ہلال یکی از آن سه صحابی بازمانده بود کہ در این غزوه نامبرده شرکت نکرده بودند. حضرت پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ و سلم پس از بازگشت از این غزوه بر این سه نفر خشمگین شدند و قدری آنها را مجازات کردند و بہ سبب آن این هر سه نفر بسیار نگران و دلواپس بودند و در بارگاہ الہی خم شده و مشغول طلب آمرزش و توبہ بودند تا این کہ گریہ و زاری این سه صحابه کہ حضرت ہلال نیز شاملشان است، در محضر خدا مورد قبول واقع شد و خداوند متعال دربارہ بخشششان آیہ ای نازل کرد. همین‌طور از این ہم صحبت شد کہ کسانی کہ در دلشان نفاق وجود داشت، در این غزوه شرکت نکردند و در خدمت حضرت پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ و سلم بہانہ های دروغین آوردند و بعضی افراد از اول از رفتن با لشکر اسلامی سرباز زدند، آن حضرت امر از این قبیل افراد را بہ عہدہ خدا واگذار کردند.

از آن کسانی که از رفتن به همراه حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم سرباز می‌زدند، یکی جد بن قیس بود. حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم به او فرمودند: آیا برای جنگ با رومی‌ها با ما نمی‌آیی؟ وی بهانه‌ای آورد که به سبب زنان می‌تواند دچار فتنه و امتحان واقع شود. [یعنی چون زنان و مسئولیت‌های خانه دارد لذا نباید در آزمایش قرار داده شود] آنگاه حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم از او اعراض کردند و به او اجازه دادند که شرکت نکند و انگهی خداوند متعال این آیه را وحی کرد: **وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ اِنَّنِي لِي وَلَا تَقْتَبِي اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيٓطَةٌ بِالْكَافِرِيْنَ** [توبه: 50] و از میانشان آن هم است که می‌گوید: مرا رخصت بده و به فتنه نینداز. آگاه باشید که آنان دچار فتنه شده‌اند و همانا جهنم کافران را از هر سو احاطه خواهد کرد.

در مدینه یهودی به نام سعيلم بود منزل این یهودی پاتوق منافقان بود. به حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم خبر رسید که منافقان در آنجا در حال جمع شدن هستند و دارند مردم را منع می‌کنند که به همراه حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم در غزه تبوک شرکت کنند. حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم به حضرت عمار بن یاسر فرمودند که نزد این مردم برو و درباره این سخنانی که زده‌اند از آنها بپرس، اگر انکار بکنند به آنها بگو که شما این و آن حرف‌ها را زده‌اید و خبر آن به من رسیده است. زمانی که حضرت عمار به آنجا رسید و وی مطلب [توصیه شده] را گفت، آنگاه آنان در خدمت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم

سلم آمده و شروع به عذرخواهی کردند، این حالتشان را خداوند متعال در این کلمات بیان فرموده است: **يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهِزُّوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مِمَّا تَحْذَرُونَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبُ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ** [توبه: ۶۵ الی ۶۷] یعنی منافقان می‌ترسند که مبادا سوره‌ای علیه آنها نازل شود که از آنچه که در درون دلهایشان است، آگاه سازد. به آنها بگو: هرچه بخواهید تمسخر کنید [این ذکر ترس را هم از روی ریشخند و استهزا می‌کنند] از آنچه می‌ترسید خداوند متعال قطعاً آن را آشکار خواهد کرد و اگر تو از آنها بپرسی، قطعاً خواهند گفت که ما فقط مشغول گفتگو و گپ زدن بودیم و داشتیم بازی و شوخی می‌کردیم. از اینان بپرس که آیا خدا و آیات و پیامبرش را مسخره می‌کردید؟ هیچ عذر و بهانه‌ای نیاورید، همانا شما پس از ایمان آوردن کافر شده‌اید. اگر ما گروهی از شما را ببخشیم، به گروهی دیگر می‌توانیم عذاب کنیم بدین سبب که آنان قطعاً مجرمند.

در هنگام سفر بازگشت از تبوک در یک جایی حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم فرمودند: من سریعتر می‌روم و از میانتان هم هر کسی که بخواهد می‌تواند با من زودتر بیاید و همین‌طور هر که بخواهد می‌تواند یواشتر بیاید. در هنگام بازگشت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم به مدینه، مردم اعم از مرد و زن و کودک بیرون از مدینه به ثنیه الوداع برای استقبال آن حضرت صلی الله علیه و سلم آمده بودند. ثنیه الوداع موضعی نزدیک مدینه است و

مردم تا اینجا برای بدرقه‌ی کسانی می‌آمدند که راهی مکه می‌شدند، لذا آن را ثنیه الوداع می‌گفتند. به باور سیره‌نویسان زمانی که حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم از مکه هجرت نمودند و از طرف قبا به مدینه تشریف آوردند، ثنیه الوداع در این سمت مدینه بود. به روایت حضرت عایشه کودکان مدینه در آنجا از آن حضرت استقبال کردند و دختران این ابیات را می‌خواندند:

طلع البدر علينا
من ثنات الوداع

وجب الشکر علينا
ما دعا الله

داع

از گذرگاه وداع ماه شب چهاردهم بر ما طلوع کرد و مادامی که داعی خدا خواهد بود، بر ما شکر خدا واجب است. ، مربوط به زمان بازگشت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم از غزوه تبوک است زیرا در ثنیه الوداع مردم و بچه‌ها از حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم استقبال کرده بودند و کسانی که از ملک شام می‌آمدند، از همینجا از آنها استقبال می‌کردند.

این سنت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم بود که هر گاه از سفری به مدینه باز می‌گشتند، اول به مسجد رفته و دو رکعت نماز می‌خواندند. زمانی که از غزوه تبوک برگشتند، به هنگام چاشت وارد مدینه شدند و اول به مسجد رفته و دو رکعت نماز خواندند. پس از نماز برای ملاقات با مردم در مسجد نشستند و آن زمان آن افراد هم به دیدن حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم آمدند که عمداً و بدون هیچ عذر موجهی در غزوه شرکت نکرده بودند و جلوی حضرت

پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم بهانه ای یا عذری می‌تراشیدند و تعداد از این قبیل افراد نزدیک به هشتاد نفر بود. حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم با وجود دانستن این حقیقت که اینان فقط بهانه و عذرهای بیجا ارائه می‌دهند، بیان ظاهریشان را می‌پذیرفتند و از آنها درمی‌گذشتند و بیعت نیز می‌گرفتند و برایشان از خداوند آمرزش نیز می‌طلبیدند اما چنانکه به طور مفصل ذکر رفته است که حضرت هلال بن امیه و حضرت مراره بن ربیع و حضرت کعب بن مالک هیچ عذر و بهانه‌ای دروغین جلوی حضرت نیاوردند و به سبب آن، آنها مدتی خشم و عصبانیت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم را تحمل کردند و در اثنای این مدت آنها مدام بسیار گریه و زاری می‌کردند و برای توبه در بارگاه الهی خم می‌بودند و آنگاه خداوند متعال نیز در قرآن شریف اعلام نمود که توبه‌شان را پذیرفته است.

حضور انور فرمودند « صحابی دیگر که ذکر خیرش می‌شود، نامش حضرت مراره بن ربیع عمری رضی الله عنه است. نام پدرش ربیع بن عدی بود و نام پدرش ربیع و ربیعه نقل می‌شود. حضرت مراره بن ربیع عمری از قبيله اوس انصار و خاندان بنوعمر و بن عوف بود و به روایتی دیگر وی از قبيله همپیمان با بنوعمر و بن عوف یعنی از قبيله قضاعه بود. حضرت مراره سعادت داشت که در غزوه بدر شرکت کند. وی از آن سه صحابی انصاری بود که نتوانسته بودند در غزوه تبوک شرکت کنند و ذکر خیرشان قبلاً شده است و درباره آنها خداوند متعال این آیه نیز نازل کرده بود که: **وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِقُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا**

رَحَبْتُ وَصَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ و خداوند متعال با پذیرفتن توبه بر آن سه نفر هم متوجه شد که [از جنگ] بازمانده بودند تا این که زمین با وجود پهناوری و وسعت خود بر آنها تنگ گشت و جانشان هم در تنگی و مضیقه قرار گرفت و دانستند که از خدا هیچ پناهگاهی جز به سوی او نیست سپس او با پذیرفتن توبه‌شان به طرفشان توجه کرد تا آنان بتوانند توبه کنند. همانا فقط خداوند متعال به تکرار توبه‌پذیر و مکرراً آمرزنده است.

چنانکه سابقاً این ذکر شده است که این سه صحابی بازمانده از جنگ حضرت کعب بن مالک، حضرت مراره بن ربیع و حضرت هلال بن امیه بودند و این هر سه نفر از انصار بودند و در این ارتباط ذکر حضرت مراره به طور مجزا نیامده است بلکه روایتی مفصل از حضرت کعب بن مالک نقل شده است که در ضمن ذکر خیر حضرت هلال بن امیه در خطبه گذشته بیان کرده‌ام لذا نیازی نیست که آن را دوباره بازگو کنم.

حضور انور فرمودند « صحابی بعدی که ذکر خیرش می‌شود، اسمش حضرت عتبه بن غزوان رضی الله عنه است. کنیه اش ابو عبدالله و ابو غزوان بود. حضرت عتبه با قبیله بنونوفل بن عبدمناف همپیمان بود. پدر حضرت عتبه، غزوان بن جابر نام داشت. حضرت عتبه با ارده بنت حارث ازدواج کرده بود. خود حضرت عتبه تعریف می‌کند که من هفتمین نفر از آن افراد بودم که اول از همه به اسلام گرویده و با حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم همراه شده بودند زمانی که حضرت عتبه به

طرف حبشه هجرت کرد، سنش چهل سال بود وقتی وی از حبشه به مکه بازگشت، حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم هنوز در مکه بودند و وی به همراه حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم در مکه ماند تا این که سپس به همراه حضرت مقداد به مدینه هجرت کرد و این هر دو نفر کسانی بودند که در بسیار اوایل اسلام آورده بودند.

حضور انور رویداد هجرت حضرت عتبه بن غزوان و حضرت مقداد بن اسود به مدینه را بیان فرمودند

حضور انور از کتاب سیرت خاتم النبیین که حضرت میرزا بشیر احمد نوشتند درباره آغاز جهاد با شمشیر و فعالیت‌های دفاعی حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم و تدبیرهای که نبی کریم ﷺ برای جلوگیری از شر کفار قریش اختیار فرمودند آن را ذکر فرمودند.

و سپس ذکر حضرت عتبه رضی الله عنه را ادامه دادند و فرمودند « وقتی که حضرت عتبه بن غزوان و غلام آزاد کرده اش، خباب، از مکه به مدینه مهاجرت کردند، در قبا در منزل حضرت عبدالله بن سلمی عجلانی اسکان نمودند. این روایت از طبقات الکبری است. زمانی که حضرت عتبه به مدینه رسید در منزل حضرت عباد بن بشر سکونت گزید. حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم بین حضرت عتبه بن غزوان و حضرت ابو دجانہ پیمان برادری بستند. درباره حضرت عتبه بن غزوان مطالب دیگری نیز هست که ان شاء الله تعالی در [خطبه] آینده بیان خواهم کرد.

در اخیر خطبی حضور انور ایده الله بنصره العزیز اعلان پخش سایت روزنامه الفضل « که

روزنامه مرکزی جماعت احمدیه است که از زمان خلیفه اول حضرت مسیح موعود علیه السلام حضرت حکیم مولانا نور الدین رضی الله عنه جاری شده است» اعلان فرمودند و و بر این موقع گفتند سایت روزنامه الفضل را شروع کرده ایم و پس از گذشت ۱۰۶ سال از اجرای روزنامه الفضل، اکنون از لندن نسخه آنلاین آن شروع به چاپ می‌شود. این روزنامه الفضل را ۱۰۶ سال پیش حضرت مصلح موعود رضی الله عنه به اجازه و دعا‌های حضرت خلیفه اول در ۱۸ ژوئن ۱۹۱۳ شروع کرده بود. پس از استقلال پاکستان این روزنامه مدتی از لاهور چاپ می‌شده است و سپس تحت نظارت حضرت مصلح موعود از ربوه شروع به چاپ شد. این روزنامه قدیمی از لندن از شماره مورخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۹ می‌آغازد. [یعنی] امروز ان‌شاءالله شروع می‌شود که از طریق اینترنت در سراسر جهان به سهولت در دسترس خواهد بود. سایت آن «alfazlonline.org» ساخته شده است و اولین شماره نیز روی آن بارگزاری شده است. تیم فناوری و اطلاعات مرکزی‌ما در اینجا برای آن بسیار کار کرده‌اند. در سایت مطالب فراوانی درباره اهمیت و فایده‌های روزنامه الفضل هست. تحت تیتر فرمان باری تعالی آیات قرآن شریف و زیر عنوان فرمایش رسول صلی الله علیه و سلم احادیث نبوی نیز خواهد بود و تحت تیتر اقوال حضرت مسیح موعود علیه السلام برگرفته‌ها نیز در سایت قرار داده می‌شود. همین‌طور مقالات بعضی مقاله‌نویسان و مقالات بسیار مهمی نیز در آن خواهد بود. منظومه‌های شاعران احمدی نیز در آن در اشتراک گذاشته می‌شود. این روزنامه علاوه‌بر

سایت، در تویتر هم هست و برای آن برنامه اندروید نیز درست شده است. الان این روزنامه چون روزانه شروع به کار کرده است لذا اعضای جماعت که اردو زبان‌اند باید از این رسانه‌ها و از این سایت استفاده کنند و همین‌طور بر مقاله‌نویسان و شاعران است که با قلم خود کمک هم بکنند تا در این روزنامه مقالات علمی و تحقیقی چاپ شود. در این سایت شماره روزانه الفضل به صورت پی‌دی‌اف و فایل امیج آن اپلود خواهد شد بنابراین نه تنها می‌توان آن را آنلاین خواند بلکه امکان دانلودش نیز هست و کسانی که بخواهند نسخه چاپی آن را بخوانند آنها نیز می‌توانند. به هر حال، امروز آن ان‌شاءالله اجرا خواهد شد و همین‌طور هر دوشنبه‌ها در آن متن کامل خطبه جمعه چاپ خواهد شد و خلاصه خطبه جمعه تازه نیز منتشر می‌شود. پس از جمعه ان‌شاءالله افتتاح آن خواهد شد.

در آخر خطبی جمعه حضور انور ایده الله تعالی بنصره العزیز از دو نفر مرحوم ذکر خیر کردند و سپس نماز میتشان را نیز اقامه کردند. یک از ایشان دختر نوه صحابی مخلص و قدیمی حضرت مسیح موعود علیه السلام، حضرت میر حسام الدین و نوه حضرت سید میر حامد شاه و عروس حضرت خلیفه دوم رضی الله عنه بود.

دوم شان که ذکر شان حضرت امیر المومنین فرمودند خواهر مرحومه‌ما حاجه شکوره نوریه از امریکا است که در اول دسامبر درگذشت. و خدماتی کی ایشان برای جماعت کرده بود برای ما یک کمی تعریف کردند و

دعائی مغفرت برای شان کردند و بعد نماز
جمعه نماز میتشان را اقامه کردند.